

Nota van Antwoord

Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen: “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske 2023-2029”, “Polder Westzaan 2023-2029”, “Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder 2023-2029” en “Eilandspolder 2023-2029”

Kenmerk: 1929352/2101650

Inhoud

Inleiding	2
Natura 2000-beheerplan	2
Leeswijzer	2
Vervolgprocedure	3
Overzicht zienswijzen	4
Veel voorkomende gronden	5
Beantwoording zienswijzen	6
Beantwoording zienswijzen met betrekking tot faunabeheer	32
Ambtshalve wijzigingen	36

Inleiding

In deze Nota van Antwoord worden de zienswijzen beantwoord die zijn ingediend op de vier ontwerp-Natura 2000-beheerplannen voor Laag Holland. Het gaat om plannen voor de volgende gebieden: “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske” (IVOT), “Polder Westzaan”, “Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder” en “Eilandspolder” (hierna: de vier ontwerp-Natura 2000-beheerplannen).

De vier ontwerp-Natura 2000-beheerplannen zijn door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgesteld op 7 maart 2023. Vervolgens zijn de plannen vanaf 16 maart zes weken ter inzage gelegd. Gedeputeerde Staten ontvingen gedurende deze periode 34¹ zienswijzen. De indieners van de zienswijzen krijgen deze Nota van Antwoord toegestuurd, waarbij zij ook worden geïnformeerd over de vervolprocedure. In totaal hebben 14 zienswijzen aanleiding gegeven tot wijzigingen in de tekst van één of meerdere beheerplannen.

Natura 2000-beheerplan

In een Natura 2000-beheerplan staan de maatregelen voor natuurherstel en de voorwaarden voor activiteiten in het Natura 2000-gebied. Het doel van het plan is de beschermde natuur te behouden en ontwikkelen om zo te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied. Een beheerplan heeft een maximale geldigheidsduur van zes jaar en kan eenmalig verlengd worden. Voor de vier al eerder genoemde Natura 2000-gebieden zijn dit de tweede beheerplannen.

Een beheerplan kan, als verplicht wettelijk instrument, niet belast worden met zaken die vanuit ander (provinciaal) beleid van belang zijn. Vragen/keuzes die thuishoren bij andere beleidsoverwegingen zijn geen onderdeel van deze vier beheerplannen. De zienswijzen die betrekking hebben op andere beleidsvelden en -overwegingen dan waar een Natura 2000-beheerplan over gaat, worden niet via deze Nota van Antwoord behandeld. Voor deze zienswijzen kan het beheerplan geen oplossing bieden. In een beheerplan koppelen we daar waar mogelijk wel de Natura 2000-doelen aan andere beleidsdoelen, zoals de Kaderrichtlijn Water. Zo brengen we samenhang aan in de realisatie van beleidsdoelen.

Leeswijzer

In deze inleiding gaan we hierna in op de vervolprocedure. Daarna volgt een overzicht van de ingediende zienswijzen. Daarbij worden de punten met betrekking tot het faunabeheer, zoals ingediend door Natuurmonumenten en de WBE, apart behandeld vanwege de lengte van deze punten en de reactie daarop.

¹ In het overzicht staan 41 zienswijzen. Hiervan is één te laat ingediend. Twee zijn geen zienswijzen, maar zijn verzoeken tot uitstel. Vier zijn dubbel ingediend door een organisatie; drie keer was dat vanwege een ontbrekende handtekening.

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Voordat specifieke zienswijzen worden beantwoord, wordt eerst een reactie gegeven op gronden die in meerdere zienswijzen voorkomen. De Nota van Antwoord eindigt met een aantal wijzigingen, die ambtshalve noodzakelijk worden geacht.

Vervolgprocedure

Tegen het besluit tot vaststelling van de vier Natura 2000-beheerplannen is beroep mogelijk bij de Rechtbank Noord-Holland. Beroep staat open voor belanghebbenden. Een beroep kan alleen worden ingesteld tegen specifieke onderdelen van het beheerplan. Beroep staat volgens artikel 8.1 van de Wet natuurbescherming alleen open tegen de beschrijving van projecten die het bereiken van instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen en via het beheerplan zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming. Geen beroep is mogelijk tegen de elementen gericht op uitvoering, zoals de maatregelen of de fasering van de uitvoering.

Overzicht zienswijzen

De volgende tabel geeft een overzicht van de ingediende zienswijzen. Privépersonen zijn niet bij naam genoemd vanwege de bescherming van hun privacy.

Indiener, volgorde	Kenmerk 1929352/	Naam
1	2000007	R.K.V.V. Saenden
2	2002606	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
3	2002609	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
4	2006683	Sportvisserij MidWest Nederland
5	2017682	
6	2017708	
7	2017799	Recreatie Noord-Holland
8	2023003	Vogelbeschermingswacht Zaanstreek
9	2023008	LTO Noord afdeling Groot Waterland
10	2023023	Vogelbeschermingswacht Zaanstreek
11	2023990	Waterlandtochten /IJsbaanclub Ipendam
12	2024039	Vogelwerkgroep Alkmaar en Omstreken
13	2024138	
14	2025366	Stichting Kalverpolder
15	2025371	Vogelbeschermingswacht Zaanstreek
16	2025372	Vogelbeschermingswacht Zaanstreek
17	2025374	Twiske Haven
18	2025376	LTO Noord afdeling Groot Waterland
19	2025395	Platform Zaanse Veenweiden
20	2025396	Platform Zaanse Veenweiden
21	2025529	Platform Zaanse Veenweiden

Indiener, volgorde	Kenmerk 1929352/	Naam
22	2025794	LTO Noord afdeling Groot Waterland
23	2026360	LTO Noord
24	2026473	Stichting De Bannetocht
25	2026485	LTO Noord
26	2026486	LTO Noord
27	2026689	OVER-Gemeenten
28	2026690	OVER-Gemeenten
29	2026691	OVER-Gemeenten - gemeente Oostzaan
30	2026692	OVER-Gemeenten - gemeente Wormerland
31	2026703	LTO Noord
32	2026704	IJsclub Spijkerboor
33	2026728	Natuurmonumenten
34	2026733	Jisper ijsclub
35	2026735	IJsclub "Ons genoeg" Jisperluis
36	2026742	Surfvereniging Twiske
37	2026743	Vogelbeschermingswacht Zaanstreek
38	2026747	WBE Laag Holland
39	2026760	Stichting Kalverpolder
40	2032512	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
41	2044535	Gemeente Oostzaan

Veel voorkomende gronden

Een aantal gronden (argumenten) wordt in meerdere zienswijzen genoemd. Daarom worden die gronden hier behandeld.

- Voor sommige maatregelen zijn nog geen financieringsbronnen vermeld.
Dit is een terechte constatering. Er is wel geprobeerd zoveel mogelijk een financieringsbron te vermelden, maar soms is die nog niet gevonden. Dit heeft er met name mee te maken dat financieringsstromen, zoals bijvoorbeeld Programma Natuur fase 2, niet synchroon lopen met het herzien van een Natura 2000-beheerplan. Om te voorkomen dat de uitvoering van maatregelen stagneert, is het verstandig om toch beheerplannen vast te stellen. Het kan immers ook helpen om financiële dekking te verkrijgen nadat een maatregel is opgenomen in een Natura 2000-beheerplan. Het is uitdrukkelijk wel de bedoeling dat alle opgenomen maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en dat waar nodig, aanvullende dekking geregeld wordt. Het is over het algemeen aan Gedeputeerde Staten om dat te regelen.
- Door sommige indieners wordt gepleit voor meer maatregelen.
Er zullen zeker maatregelen zijn die ook goed zijn om uit te voeren. In de voorliggende beheerplannen worden de belangrijkste genoemd en die genoemd zijn tijdens het gehele herzieningsproces. Het niet noemen van een maatregel betekent niet dat die niet uitgevoerd mag worden. Het is ook van belang dat het hele pakket wel “behapbaar” moet blijven voor de uitvoerders van de maatregelen, veelal de terreinbeherende organisaties.
- Maatregelen zijn nog niet concreet genoeg uitgewerkt.
Een Natura 2000-beheerplan is geen inrichtings- of beheerplan op perceelsniveau. We willen ten eerste dat de maatregelen op een optimale manier kunnen worden uitgevoerd. Daarvoor is enige flexibiliteit en ruimte voor maatwerk nodig. Het beheerplan bevat daarom een omschrijving van de noodzakelijke maatregelen op hoofdlijnen en de uitwerking daarvan vindt plaats voorafgaand aan de uitvoering van de maatregelen. Ten tweede zou een beheerplan, na verlenging, twaalf jaar geldig kunnen zijn. Dan is een te precies vastgelegde uitwerking niet praktisch.

Beantwoording zienswijzen

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
1	Polder West- zaan	De verbrakking van Polder Westzaan heeft gevolgen voor de natuurgrasvelden van onze voetbalvereniging. Deze worden namelijk beregend met oppervlaktewater uit het Guisveld. Welke maatregelen moeten mogelijk getroffen worden en hoe zit het met de bijbehorende kosten? Er is hierover niets terug te vinden in het beheerplan.	In de gebiedsvisie Polder Westzaan is als koers aangegeven om het hoofdwatersysteem integraal te verbrakken. De komende tijd worden nog diverse onderzoeken uitgevoerd. Uiteindelijk zal een uitvoeringsplan worden opgesteld in samenwerking met belanghebbenden en betrokkenen uit het gebied, waarin de maatregelen en mogelijke gevolgen verder worden uitgewerkt. Daarom worden in het Natura 2000-beheerplan voor Polder Westzaan de verbrakking en mogelijke gevolgen nog niet nader uitgewerkt.	Toevoegen: er lopen nog diverse onderzoeken naar verbrakking.
2	Meerdere gebieden	Het uitbreiden van verlandingslocaties vermindert het waterbergend vermogen van het gebied en is daarom in strijd met de Keur. Door een onderhoudsplan of ontheffing van de Keur is het mogelijk om aan te geven hoe het waterbergend vermogen in stand gehouden kan worden. Graag dit als voorwaarde opnemen in de plannen voor Polder Westzaan, IVOT en Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.	Verlanding gaat niet altijd ten koste van het waterbergend vermogen. In veel gebieden in Laag Holland is afslag van oevers een probleem. Dit wordt dan met beschoeiing opgelost en als verlanding daarachter plaatsvindt, gaat dat niet ten koste van het waterbergend vermogen. Er was immers oorspronkelijk land. Ook als verlanding plaatsvindt in een recent gegraven petgat, gaat dit niet ten koste van het waterbergend vermogen. Ondanks bovenstaande zal dit als voorwaarde voor eventuele uitbreiding van verlandingslocaties worden opgenomen, zoals verwoord in de wijziging.	Toevoegen: om het waterbergend vermogen van het gebied te behouden is een onderhoudsplan of een ontheffing van de Keur mogelijk nodig voor eventuele uitbreiding van verlandingslocaties.

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
3	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	Als onderdeel van het regulier beheer zijn baggerbuffers en baggerdepots in gebruik. Deze worden niet genoemd. Hierdoor moet HHNK een ontheffing aanvragen, omdat de Nbwet-vergunningen inmiddels verlopen zijn. Dit is voor HHNK geen acceptabele werkwijze.	Als dit vergunningplichtige activiteiten zijn, dan kunnen ze niet zonder meer vergunningvrij opgenomen worden in het beheerplan. Er is dan een Passende of ecologische beoordeling nodig. Als onderbouwd kan worden dat de maatregelen nodig zijn om instandhoudingsdoelen te bereiken, een betere waterkwaliteit kan immers leiden tot verlanding en uiteindelijk tot veenmosrietland, dan zou gebruik gemaakt kunnen worden van de vrijstelling in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor maatregelen ten behoeve van het beheer van Natura 2000-gebieden.	
4	Meerdere gebieden	<p>1. Het aanbrengen van (harde) oeverbescherming leidt tot een minder geschikte habitat voor vissen, waaronder de doelsoorten bittervoorn en kleine modderkruiper.</p> <p>2. Het afsluiten van watergangen heeft gevolgen voor sportvissers, omdat veel vanuit boten gevist wordt vanwege het niet mogen betreden van veel oevers. Om welke watergangen gaat het? Graag overleg hierover.</p> <p>3. Verbrakking in Polder Westzaan heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de doelsoorten bittervoorn en kleine modderkruiper. En om welke zoutgehaltes gaat het precies?</p>	<p>1. Bij de uitvoering van werkzaamheden in of aan de watergangen moet inderdaad rekening worden gehouden met habitats voor vissen. De afgeslagen oevers vormen echter vaak al geen geschikte habitat voor vissen; het zijn vaak steile, onbegroeide oevers. Daarnaast is voor deze situatie in een deel van de plannen ook de volgende maatregel opgenomen: uitvoeren actief vegetatiebeheer. Uitvoering door aanplant rietstekken ter stimulering van de ontwikkeling van de oevervegetatie, waarmee afkalving verder kan worden beperkt.</p> <p>2. We willen in de beheerplannen niet te veel in detail treden en de terreinbeheerders ook de benodigde vrijheid geven; om welke watergangen het gaat is daarom nog niet bepaald.</p> <p>3. In het aanwijzingsbesluit voor Polder Westzaan is zowel voor de bittervoorn als voor de kleine modderkruiper aangegeven: "<i>Bij (beoogde) verbrakking van het gebied gaat de populatie en het leefgebied mogelijk achteruit, maar in dat geval wordt voorrang gegeven aan het – meer bedreigde en vanuit Europees opzicht – belangrijkere brakke habitatype ruigten en zomen (H6430).</i>" De verbrakking zal nader uitgewerkt worden in het gebiedsproces en daarom worden in het beheerplan nog geen zoutgehaltes e.d. genoemd.</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
5	IVOT	<p>1. Er wordt te hard gevaren met motorboten. Naast de nadelige gevolgen voor mensen is dit ook slecht voor het onderwaterleven en de waterkwaliteit. Sluit bijvoorbeeld het gebied af voor vervuilende, lawaaige en snelle motorboten.</p> <p>2. Bij het huidig gebruik is niet vermeld dat Schiphol-vliegverkeer boven het IJperveld en het Twiske geluidoverlast en luchtvervuiling veroorzaken. Dit heeft ook gevolgen voor dieren.</p> <p>3. Er is sprake van lichtvervuiling vanaf terreinen en harde muziek vanaf plezierboten.</p>	<p>1. Een apart provinciaal handhavingsplan gaat dieper in op dit onderwerp.</p> <p>In het Twiske is als maatregel voor de roerdomp een onderzoek opgenomen naar het beperken van verstoring door recreatie en het realiseren van verstoringvrije zones zonder waterrecreatie rondom geschikt broedgebied.</p> <p>Als maatregel is opgenomen dat in Oostzanerveld, IJperveld en Varkensland de toegang in delen van het gebied voor gemotoriseerde vaartuigen beperkt dient te worden. Dit wordt uitgevoerd in niet doorgaande wateren en in afstemming met de grondgebruikers.</p> <p>Er zijn daarnaast diverse andere maatregelen opgenomen om de waterkwaliteit te verbeteren.</p> <p>2. Vergunningverlening voor de luchthaven Schiphol valt onder de bevoegdheid van het Rijk. Omdat Gedeputeerde Staten geen bevoegd gezag zijn voor Schiphol is er niets vermeld over Schiphol gerelateerd luchtvaartverkeer.</p> <p>3. Er kan bij lichtvervuiling pas gehandhaafd worden als aangetoond kan worden dat instandhoudingsdoelen in gevaar komen. Dat is vaak lastig, waarmee handhaving op grond van de Wet natuurbescherming moeilijker is. Dat laatste geldt ook voor harde muziek vanaf plezierboten.</p>	
6	IVOT	<p>De zienswijze heeft alleen betrekking op het Twiske:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Breng het beheer onder bij Staatsbosbeheer of Landschap Noord-Holland. 2. Voer een vaarverbod in voor de Stootersplas voor de wintermaanden (vanwege de smienten). 3. Verbied massale en luidruchtige evenementen. 4. Verbied zwaar verkeer (behalve voor onderhoud gebied). 5. Verbied recreatief overnachten. 6. Neem een geluidnorm van 35 decibel op. 7. Voer de Habitatrictlijn in voor 't Twiske. 8. Bied geen ruimte aan hondenopvang e.d. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het valt buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan om voor te schrijven wie een gebied beheert. 2. Een vaarverbod op de Stootersplas voor de wintermaanden is nu opgenomen als wenselijke maatregel. 3. Evenementen met veel bezoekers en een hoge geluidbelasting zijn vergunningplichtig in het kader van de Wet natuurbescherming en andere regelgeving. 4. Uit de evaluatie van het Natura 2000-beheerplan is niet gebleken dat zwaar verkeer instandhoudingsdoelen in gevaar brengt. Er is dan ook geen grond om alle zware verkeer te laten verbieden of beperken. 	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
			<p>5. Voor recreatieve overnachtingen moeten vergunningen Wet natuurbescherming worden aangevraagd.</p> <p>6. Het is onduidelijk waarop dit gebaseerd is. Juist door vergunningverlening moet voorkomen worden dat geluidverstoring door een bepaalde activiteit plaatsvindt, waar dit schadelijk zou zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen.</p> <p>7. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland bepalen niet waar Natura 2000-gebieden, waar Habitatrictlijngebieden, liggen. Dit is aan het Rijk en gebeurt via een aanwijzingsbesluit en niet via een Natura 2000-beheerplan. Daarnaast is het zo dat de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming overal van toepassing is. Dus op die manier is bijvoorbeeld ook de noordse woelmuis beschermd in het Twiske.</p> <p>8. Waar van toepassing moet voor een activiteit een vergunning Wet natuurbescherming aangevraagd worden.</p>	
7	IVOT	<p>1. Bij de totstandkoming zijn diverse belanghebbenden niet betrokken.</p> <p>2. Vul de tekst bij bodem aan met: "Het Twiske is ontstaan na inpoldering, poging tot landbouw, inrichting van een recreatiegebied, geworden tot een recreatiegebied met N2000 status".</p> <p>3. Wie stelt vast waar de vrije zones van 200 meter rondom de broedgebieden van roerdomp en bruine kiekendief moeten liggen? We missen locatie-specifiek ecologisch onderzoek. Zijn er wel bufferzones nodig i.v.m. bestaande natuurlijke dekking?</p> <p>4. Er zijn veel meer grauwe ganzen dan de instandhoudingsdoelstelling.</p> <p>5. We missen locatie-specifiek ecologisch onderzoek naar de smient. Waterrecreatie en smienten zitten elkaar niet direct in de weg.</p> <p>6. Is er wel afsluiting van de strekdammen nodig gezien de bestaande natuurlijke dekking? We missen locatie-specifiek</p>	<p>0. Algemene opmerking: er heeft wel degelijk locatie-specifiek ecologisch onderzoek plaatsgevonden. Voordat we een Natura 2000-beheerplan actualiseren, laten we het altijd eerst evalueren. Zie: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Natuurversterking_Stikstof/Natura_2000_beheerplannen/Beheerplannen/Evaluatie_N2000_beheerplan_IVOT.org .</p> <p>1. Dat is juist; het is ondoenlijk om alle belanghebbenden bij een Natura 2000-gebied te laten deelnemen via een klankbordgroep o.i.d. Daarom is er ook de mogelijkheid voor een ieder om een zienswijze in te dienen op het ontwerp-Natura 2000-beheerplan.</p> <p>2. Vanuit de Wet natuurbescherming geredeneerd is 't Twiske in eerste instantie een Natura 2000-gebied.</p> <p>3. De beheerder van een gebied kan gewoonlijk het beste bepalen hoe een maatregel exact ingevuld kan worden. Dat is</p>	<p>Er zal benoemd worden dat het tijdens de wintermaanden afsluiten van de Stootersplas en het instellen van bufferzones rondom broedbiotopen mogelijk sociaal-economische gevolgen heeft.</p>

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>ecologisch onderzoek.</p> <p>7. Bij toetsing huidig gebruik: wat is de definitie van evenement?</p> <p>8. We vinden voorlichting belangrijk en geven die ook, zoals via borden bij Stootersplas over smient en roerdomp.</p> <p>9. Wat is intensieve recreatie? In het Twiske is o.a. gemotoriseerd (verbrandingsmotor) niet toegestaan.</p> <p>10. Er zijn wel sociaal-economische gevolgen voor ondernemers, als er bufferzones van 200 m komen en de Stootersplas wordt afgesloten.</p> <p>11. Blz. 81, rust in de Ekkers (hier rusten smienten bij wat meer wind). Hier zijn al fietspaden en bruggen verwijderd en hekken met poorten geplaatst om meer rust te creëren. Zijn de effecten van deze maatregelen meegenomen?</p>	<p>hier ook het geval.</p> <p>Zie ook onder 0, algemene opmerking. Uit de evaluatie blijkt dat de doelen voor roerdomp en bruine kiekendief niet gehaald worden en ook wat de drukfactoren zijn.</p> <p>4. Er zijn inderdaad meer grauwe ganzen dan de instandhoudingsdoelstelling, maar het is geen maximum. Daarnaast wordt nu in het beheerplan het gecoördineerde ganzenbeheer, voor o.a. de grauwe gans, geregeld.</p> <p>5. Zie ook onder 0, algemene opmerking. Het instandhoudingsdoel voor de smient wordt niet gehaald en de Stootersplas is een belangrijke rustplaats voor de smient in de winter, in de periode november tot en met februari. Waterrecreatie verstoort die rust. Op basis van de huidige informatie kan niet worden uitgesloten dat er tegelijkertijd waterrecreatie plaatsvindt in de winter en er toch nog smienten op de plas rusten en worden verstoord.</p> <p>6. De rietkraag die rondom de strekdammen groeit zal het zicht op de plas mogelijk wel wat beperken, hoewel dat in de winter minder is. Op de tussenliggende vlonders is er wel vrij zicht op de plas. In de winter kan daarom niet worden uitgesloten dat er verstoring is.</p> <p>7. Voor het begrip evenement wordt aangesloten bij de gangbare omschrijving in de Algemene Plaatselijke Verordening. Waar het in het kader van het beheerplan om gaat is dat een activiteit die mogelijk significante effecten heeft, vergunningplichtig is.</p> <p>8. Waarvan akte en waarvoor waardering.</p> <p>9. Intensief heeft in dit geval betrekking op aantallen bezoekers.</p> <p>10. Deze zullen wij explicieter benoemen. Er staat nu al in de tekst: <i>“Er zijn dan ook beperkte sociaal-economische gevolgen voor het huidige gebruik.”</i></p> <p>11. De door u beschreven en reeds genomen maatregelen</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
			hebben betrekking op de meer luwe delen van het Twiske die bij wind door de smient worden gebruikt als rust- en slaapplaats. De in het beheerplan opgenomen maatregelen hebben betrekking op de Stootersplas. Deze maatregelen zijn nodig om verstoring van de Stootersplas als rust- en slaapplaats voor smient in de winterperiode te voorkomen.	
8	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	Deze zienswijze is vervangen door de ondertekende zienswijze 2025372.	Omdat deze zienswijze is vervangen door zienswijze 2025372 geven we op die zienswijze een reactie.	
9	IVOT	<p>1. Verlanding vanuit kranswierwateren is in dit gebied niet reëel.</p> <p>2. Eutrofiering van water door ganzen en smienten wordt niet genoemd. Ook vertrapping en vraat door deze dieren speelt een rol.</p> <p>3. In de samenvatting wordt gesuggereerd dat veel mest in de bodem terecht is gekomen, wat onwaarschijnlijk is voor dit vaargebied.</p> <p>4. Gelukkig wordt beheer genoemd als een van de belangrijkste oorzaken van het niet behalen van doelen. Het is de vraag of aanvullende financiering wel de oplossing is.</p> <p>5. Er zijn oude stikstofdepositiecijfers uit AERIUS Monitor gebruikt. Depositie zal lager worden, onder andere door technische maatregelen bij mestaanwending.</p> <p>6. Wegzijing naar omliggende, dieper gelegen polders is niet de oorzaak van verdroging. Verdroging is bij veenbodems 's zomers een natuurlijk fenomeen, waarbij de baggerlaag rondom de percelen ook een rol speelt.</p> <p>7. De Amerikaanse rivierkreeft speelt ook een rol bij baggervorming en vooral ook bij oeverafslag.</p>	<p>1. Kranswierwateren komen inderdaad zeer beperkt voor in IVOT. Verlandingen kunnen ook op andere manieren tot stand komen. Dat wordt uitgelegd in de tekst voorafgaand aan figuur 1. Eigenlijk zou in figuur 1 ook een blokje kunnen staan met (vegetatieloos) water of water met fonteinkruiden of iets dergelijks.</p> <p>Er is overigens een uitleg weggevallen bij figuur 1 dat alleen de dikomrande habitattypen in IVOT voorkomen.</p> <p>2. De belangrijkste oorzaken van de eutrofiering van water zijn genoemd. Ganzenvraat wordt benoemd in tabel 18.</p> <p>3. De genoemde vermesting van de bodem wordt ook veroorzaakt door het neerslaan van stikstof vanuit de lucht.</p> <p>4. Aanvullende financiering kan volgens ons een belangrijke rol spelen.</p> <p>5. De allernieuwste AERIUS Monitor-data laten voor 2030 een prognose zien waarbij 100% van het oppervlak van vochtige heiden en 100% van het oppervlak van veenmosrietlanden een overschrijding van de KDW (Kritische Depositiewaarde) laten zien. In deze data zijn alleen geborgde maatregelen meegenomen.</p>	Bij figuur 1 moet de volgende tekst toegevoegd worden: alleen de dikomrande habitattypen komen in het Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske voor. (Wordt ook in het beheerplan voor Polder Westzaan gecorrigeerd.)

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>8. Hydrologische isolatie van grote gebieden is zorgelijk. De rek gaat uit het systeem en het is in veel gebieden een belemmering voor recreatievaartuigen. De onderbouwing voor deze maatregel is slecht te vinden.</p> <p>9. Participatie heeft in het geval van LTO Noord zeer beperkt plaatsgevonden.</p>	<p>6. In een veenweideperceel is er inderdaad seizoensdynamiek. Het water staat op maaiveld in de winter en zakt uit in de zomer. Dat is het natuurlijke fenomeen. Dit wordt echter beïnvloed door externe factoren. Dat kan zijn doordat door drogere zomers de uitzakking meer dan normaal is, verdroging. Daarnaast lekt er water weg naar de droogmakerijen waardoor aanvoer van voedselrijk water nodig is. Dit wordt ook verdroging genoemd. Daarnaast spelen ook het peilbeheer en de handhaving daarvan een rol.</p> <p>7. Bij de evaluatie van het huidige Natura 2000-beheerplan is de Amerikaanse rivierkreeft niet als knelpunt naar voren gekomen. Wel zijn diverse onderzoeken in het land bekend en zullen, daar waar nieuwe inzichten zich voordoen, deze worden betrokken, zo nodig.</p> <p>8. Er zal eerst nader onderzoek plaatsvinden hoe de hydrologische isolatie moet gaan plaatsvinden.</p> <p>9. LTO Noord is uitgenodigd voor deelname aan de klankbordgroep, is uitgenodigd voor de bijeenkomsten van de klankbordgroep en er zijn ook concepten gedeeld met LTO Noord.</p>	
10	Polder West-zaan	Deze zienswijze is vervangen door de ondertekende zienswijze 2025371.	Omdat deze zienswijze is vervangen door zienswijze 2025371 geven we op die zienswijze een reactie.	
11	IVOT	Schaatsen wordt geschaard onder categorie 4b in tabel 28. Wij zouden graag zien dat de routes van de verschillende door ons georganiseerde tochten geen toestemming behoeven van een terreinbeheerder. Hetzelfde geldt voor evenementen, als een schaatstocht gezien wordt als evenement. Als er voldoende en veilig ijs is, is er geen tijd om te wachten op een beoordeling.	Categorie 4b betekent dat de activiteit niet vergunningplichtig is, maar dat er wel aan specifieke voorwaarden voldaan moet worden. Op blz. 82 en 83 wordt nader ingegaan op schaatsen. Hier staat: " <i>Schaatsen in het gebied komt sporadisch voor: ongeorganiseerd of in de vorm van georganiseerde schaatstochten over aangewezen routes. Voor watervogels (slobeend en smient) geldt dat ze dan locaties opzoeken met open water. Andere vogels zijn dan in het gebied niet/beperkt</i>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
			<p><i>aanwezig. Uitzondering vormt de roerdomp. ... Bij schaatsen dient de tijdelijke toegangsbeperking foerageergebied roerdomp zoals aangegeven door de terreinbeheerder in acht genomen te worden. Onder deze voorwaarden kan schaatsen in het kader van de Wet natuurbescherming vergunningvrij worden opgenomen in het beheerplan (categorie 4b)." We denken dat deze enige voorwaarde het goed mogelijk maakt dat schaatstochten georganiseerd blijven worden.</i></p>	
12	Eilands- polder	<p>1. In de samenvatting staat dat het huidig gebruik (agrarisch, verkeer en industrie) in het kader van het PAS passend beoordeeld zijn. Gezien de uitspraak over het PAS is dit juridisch niet houdbaar.</p> <p>2. Het is niet correct om de in de kader van het PAS uitgevoerde passende maatregelen nog steeds te presenteren.</p> <p>3. Geef aan waar welke doelen in de Eilandspolder gerealiseerd moeten worden en wat de ecologische vereisten daarvoor zijn.</p> <p>4. Het is een discutabel uitgangspunt dat het nieuwe beheerplan grotendeels gelijk kan zijn aan het geldende, aangezien het natuurbeleid schromelijk gefaald heeft om de doelen te bereiken.</p> <p>5. Maisteelt zou geheel stopgezet moeten worden in de Eilandspolder.</p> <p>6. Heroverweeg de toestemming voor festivals.</p> <p>7. Het is niet duidelijk wat de verschillen zijn tussen een beheerplan van de beheerders, een Natuurbeheerplan en een Natura 2000-beheerplan (paragraaf 2.2.5).</p> <p>8. Omdat de doelen voor een Natura 2000-gebied bekend zijn, volgen daar de vereiste condities uit en het daarbij behorende beheer. In paragraaf 2.3.1 wordt omgekeerd geredeneerd.</p> <p>9. Onderbemalingen zouden in Natura 2000-gebieden niet</p>	<p>1. De beoordeling van het huidig gebruik is in het kader van het PAS niet een andere beoordeling geweest dan zonder het PAS zou zijn uitgevoerd. Het is ook slechts een beoordeling geweest of activiteiten tot effecten zouden kunnen leiden of niet. Voor het gebruik zoals beschreven in het beheerplan is geen ontwikkelingsruimte uit het PAS gebruikt. Als dat wel zo zou zijn, zou dat juridisch niet houdbaar zijn. Uit de uitspraak over het PAS volgt volgens ons echter niet dat de beoordeling van het gebruik in het kader van dit beheerplan juridisch niet houdbaar zou zijn.</p> <p>2. Uit de uitgevoerde evaluatie bleek dat de opgenomen maatregelen nog steeds goed zijn om te blijven uitvoeren.</p> <p>3. Het is in het algemeen juist niet opportuun om exact vast te leggen op welke plek precies welke doelen gehaald moeten worden. We willen een bepaalde flexibiliteit houden en bepaalde successie is gewenst, omdat dit onderdeel is van de natuurlijke dynamiek in het ecosysteem. De ecologische vereisten zijn wel precies vastgelegd voor elk doel in de profieldocumenten (https://www.natura2000.nl/profielen). Deze zijn het uitgangspunt voor het uitwerken van de maatregelen.</p> <p>4. Zie reactie 2.</p> <p>5. In de evaluatie is niet gebleken dat dit een randvoorwaarde zou zijn voor het bereiken van de doelen in het gebied.</p> <p>6. In principe moeten voor festivals altijd vergunningen Wet</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>toegestaan mogen worden.</p> <p>10. Het is niet acceptabel dat er geen herstelmaatregelen voor veenmosrietland zijn opgenomen, maar dat alleen wordt aangegeven dat de stikstofdepositie lager moet worden.</p> <p>11. De Omgevingsvisie bevat diverse elementen die strijdig zijn met Natura 2000-doelen.</p> <p>12. In paragraaf 2.4.2 onder Stiltegebieden wordt gerept over schadebestrijding. Om welke schade gaat dit? Wij nemen aan dat dit gaat om schade aan de natuur en niet aan de landbouw.</p> <p>13. Het behoud van de huidige situatie is niet voldoende om de instandhoudingsdoelstellingen te halen. Er zijn maatregelen voor verbetering nodig (paragraaf 3.3).</p> <p>14. Voor de doeluitwerking van H6430B zou aangegeven moeten worden waar in het gebied dat zou moeten worden, inclusief de gewenste omvang en kwaliteit. Daaruit volgen dan de benodigde abiotiek en beheer. Idem voor H7140B.</p> <p>15. Er wordt genoemd dat door het beheer van ongewenste ruigtekruiden, het geen punt is dat er geen flexibel waterpeil is. Dit is een drogredentatie, die symptoombestrijding bepleit in plaats van het aanpakken van de oorzaak.</p> <p>16. Waarom is ganzenbeheer nodig in dit gebied als in 2012 uit onderzoek bleek dat ganzen geen knelpunt vormden voor veenmosrietland?</p> <p>17. Citaat bij de smient: <i>"De mate van verstoring beïnvloedt de keuze van de dagrustplaatsen, maar omdat de soort in het binnenland voornamelijk 's nachts foerageert, hoeft dit niet automatisch tot verlies van voedselgebied te leiden."</i> Het verstoren van dagrustplaatsen van de smient is in strijd met een doel voor het gebied. De deur wordt opengezet voor evenementen door de gebruikte formulering.</p>	<p>natuurbescherming worden aangevraagd. Als de activiteiten niet tot significant negatieve effecten leiden, moet de vergunning worden verleend.</p> <p>7. In paragraaf 2.2.5 wordt kort en bondig beschreven wat een Natuurbeheerplan is; de kaart in de genoemde bijlage geeft meer details. Een Natuurbeheerplan heeft betrekking op het NNN. Het Natura 2000-beheerplan heeft betrekking op het Natura 2000-gebied. In hoofdstuk 1 wordt uitgebreid beschreven wat een Natura 2000-beheerplan is. Ook wordt daar aangegeven dat het Natura 2000-beheerplan geen inrichting- of beheerplan op perceelsniveau is; dat is aan de terreinbeheerders.</p> <p>8. Uit andere delen van het plan, zoals hoofdstuk 1, wordt duidelijk dat er van omgekeerd redeneren geen sprake is. Paragraaf 2.3.1 kan niet uit zijn context gehaald worden.</p> <p>9. Er zal nog nader bezien worden wat de Tweede Kamerbrief "Water en Bodem sturend" voor dit gebied gaat betekenen (zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/25/water-en-bodem-sturend).</p> <p>10. In paragraaf 4.1 worden vier maatregelen voor veenmosrietland genoemd.</p> <p>11. De inhoud van de Omgevingsvisie valt buiten de reikwijdte van het Natura 2000-beheerplan.</p> <p>12. De vrijstellingen voor stiltegebieden worden vastgelegd in de Omgevingsverordening en vallen daarmee buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan.</p> <p>13. Bij de evaluatie van het beheerplan is gekeken of de maatregelen zodanig zijn dat de instandhoudingsdoelen worden gehaald.</p> <p>14. Zie reactie 3.</p> <p>15. Zie ook reactie 9. Er geldt voor meer beheermaatregelen dat die overbodig zouden zijn, als bepaalde oorzaken</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
			weggenomen zouden worden. 16. Inmiddels blijkt ganzenbeheer wel nodig. 17. Het is duidelijk dat het instandhoudingsdoel voor de smient ook slaap- en rustplaatsen inhoudt. Bij een vergunning voor een evenement moet dus ook beoordeeld worden of dit doel niet in gevaar komt.	
13	Polder West-zaan	Op blz. 53 staat dat ons perceel N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland is. Wij willen geen moerasland, maar grasland.	Op blz. 53 staat de Ambitiekaart afkomstig uit het Natuurbeheerplan, dat betrekking heeft op het NNN. Deze kaart valt buiten de reikwijdte van het Natura 2000-beheerplan.	
14	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	De zienswijze richt zich specifiek op de Kalverpolder. 1. De natuurdoelen en de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan moeten aangepast worden aan de actuele situatie en het gevoerde beheer. Het weidevogelbeheer moet op bepaalde plaatsen geïntensiveerd worden. 2. Sommige particuliere percelen worden verwaarloosd, met uitbundige struik- en boomgroei of pitrus tot gevolg. Kan hier handhaving plaatsvinden (het bestemmingsplan sluit bos uit) of onteigening? 3. Overmatige bramengroei moet aangepakt worden door afplaggen en nabeheer. 4. Maaisel wordt nu afgevoerd naar twee centrale depots. Maaisel zou afgevoerd moeten worden, maar financiële en logistieke redenen belemmeren dat. Neem als maatregel op om als pilot maaisel te mogen gebruiken als ophogingsmateriaal bij diepe onderbemalingen. 5. We pleiten voor periodiek 1x in de 5 à 10 jaar onderhoudsbaggeren met name in de smallere watergangen ter verbetering van de waterkwaliteit. Onderzoek de waterkwaliteit/visstand. 6. Vanwege te hoge stikstofdepositie zijn er zowel herstel- als bronmaatregelen nodig.	1. Dit valt buiten de reikwijdte van het Natura 2000-beheerplan. 2. In het Wormer- en Jisperveld is wel grondverwerving, wat iets anders is dan onteigening uiteraard, opgenomen voor een particulier perceel, omdat op het desbetreffende perceel kwalificerend habitat voorkomt. Als maatregel is nu opgenomen: " <i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij overheden en particulieren</i> ". 3. T.b.v. veenmosrietlanden zijn diverse maatregelen ook voor de Kalverpolder opgenomen (zie tabel 11): waaronder ook maaien en verwijderen opslag. 4. Maaisel moet in ieder geval buiten kwalificerend habitat en buiten uitbreidingslocaties gedeponeerd worden. Daarnaast mag het plaatsen van maaisel op oevers niet leiden tot een te hoge nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater. Het is in ieder geval van belang dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. In het beheerplan wordt onderkend dat reguliere vergoedingen niet afdoende zijn om in dit gebied maaisel af te voeren. 5. Onderhoud, schonen en baggeren van oppervlaktewateren	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>7. Bestrijd schadelijke en/of invasieve dier- en plantsoorten. 8. Het beheer moet kostendekkend zijn. Dit betekent ook toereikende SNL- en SKNL-vergoedingen. 9. We verwijzen ook naar de algemene samenvatting van het Platform Zaanse Veenweiden.</p>	<p>(met uitsluiting van grootschalig baggeren) is onder voorwaarden vergunningvrij. Er zijn al diverse maatregelen opgenomen om de waterkwaliteit te verbeteren; volgens ons ontbreekt er geen informatie over de waterkwaliteit. Onderzoek naar diverse vissoorten is opgenomen (zie tabel 16). 6. Hier zijn wij het mee eens. Herstelmaatregelen worden op basis van dit beheerplan uitgewerkt en uitgevoerd. Bronmaatregelen komen aan bod in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. 7. Dit is voor het Wormer- en Jisperveld wel opgenomen, en wordt zo mogelijk verruimd tot de Kalverpolder. 8. Er moet inderdaad indien nog nodig voor alle maatregelen financiële dekking gezocht worden. De hoogtes van SNL- en SKNL-vergoedingen vallen echter buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan. 9. Bij de zienswijze van het Platform Zaanse Veenweiden zullen we daar op ingaan.</p>	
15	Polder West- zaan	<p>Deze vervangt de vorige zienswijze 2023023 van 21 april waarin een handtekening ontbrak. De zienswijze heeft betrekking op Polder Westzaan. 1. Het is een lacune dat Polder Westzaan niet onder de Vogelrichtlijn valt, gezien de rijkdom aan riet-, moeras- en weidevogels. 2. Er ontbreekt een reddingsplan voor brakwatervegetaties. 3. We onderschrijven nut en noodzaak van de 'aanvullende' maatregelen voor veenmosrietlanden. Maar de financiering hiervan is nog niet op orde. Afplaggen moet ook nazorg en vervolgbeheer omvatten. 4. Hooilandbeheer past perfect bij Natura 2000-gebieden met botanische waarden en weidevogels. Laat "vochtig weidevogelgrasland" op vaarland ten dele omschakelen naar "vochtig hooiland". De beheervergoeding is dan hoger.</p>	<p>1. Het Rijk bepaalt welke gebieden Vogelrichtlijngebieden zijn. Dit kan niet veranderd worden via een Natura 2000-beheerplan. 2. De mogelijke verbrakking van het gebied wordt genoemd. 3. Zie algemene opmerking over de financiën. 4. Het veranderen van een beheertype valt buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan. 5. Het verhogen van een vaarlandvergoeding valt buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan. 6. In het beheerplan wordt aangegeven dat handhaving nadere aandacht verdient. Als de beheerplannen voor Laag Holland zijn vastgesteld, zal bekeken worden of het handavingsplan voor Laag Holland herzien moet worden. 7. Waarvan akte en waardering voor de steun. 8. In een Natura 2000-beheerplan kunnen alleen maatregelen</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>5. Wij pleiten voor een hogere vaarlandvergoeding. 6. Handhaving is niet op orde, onder andere met betrekking tot snelle motorbootjes. We verzoeken vergunningvrij varen te beperken tot fluisterboten. 7. We steunen het onderzoek naar hoogveenbossen in het Noorderveen. 8. Kap diverse bomen ten behoeve van weidevogels. 9. Wij waarderen een jaarlijkse evaluatie van het beheer van kwalificerende habitats, bij voorkeur een onafhankelijke onderhoudsinspectie. 10. Staatsbosbeheer zet voor het beheer mensen in met een afstand tot de arbeidsmarkt, mogelijk gemaakt door een Rijksregeling voor de Participatiewet. Er bestaat nog niet zo'n regeling voor gronden van provincies, gemeenten, waterschappen en particulieren. 11. Voeg een uitvoeringsparagraaf toe met alle maatregelen, inclusief planning en dekking.</p>	<p>opgenomen worden die de aangewezen instandhoudingsdoelstellingen ten goede komen. 9. Waarvan akte. 10. Wij waarderen het initiatief van Staatsbosbeheer. Hoe het beheer qua bemensing wordt ingevuld valt echter buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan. 11. De intentie is om de beheerplannen niet te gedetailleerd en niet te star te maken. Daarom ontbreekt een exacte planning. Zie algemene opmerking over de financiën.</p>	
16	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	<p>Deze vervangt de vorige zienswijze 2023003 van 21 april waarin een handtekening ontbrak. De zienswijze heeft alleen betrekking op het Wormer- en Jisperveld. 1. Door te veel rietmaaien en verstopte waterinlaatpunten zijn roerdomphabitats afgetakeld. Het Twiske is een goed voorbeeld hoe habitatherstel heeft plaatsgevonden. 2. M.b.t. slaapplaatsen grutto: tijdelijk plasdras zetten is het beste, gevolgd door nabeheer vanwege o.a. pitrus. 3. Bij de maatregelen voor herstel kempaan en grutto habitats ontbreekt het terugdringen van pitrus. 4. Voor veenmosrietlanden is een mix van herfst- en wintermaaien onmisbaar. Bij afplaggen is nabeheer van belang. 5. Er is een hogere vaarlandvergoeding nodig. 6. De handhaving is niet op orde.</p>	<p>1. Er zijn acht maatregelen opgenomen om roerdomphabitats te verbeteren. Een daarvan is: "<i>cyclisch, gefaseerd maaibeheer van (te) droog riet en ruigte, 1x per 6 jaar, maaisel afvoeren</i>". 2. Als maatregel voor de grutto is het volgende opgenomen: "<i>Evaluatie van aantalsontwikkeling in 2025 en indien nodig onderzoek kwaliteit leefgebied en plas-dras</i>". 3. Zie ook reactie 2. Daarnaast is voor de kempaan een aantal maatregelen opgenomen, waarbij sommige ook positief kunnen uitpakken voor pitrus (maaien en verminderen voedselrijkdom, waarbij vooral de fosfaatrijkheid een rol speelt). 4. Bij de maatregelen voor veenmosrietland worden diverse vormen van maaibeheer genoemd en ook nabeheer wordt genoemd. 5. De hoogte van de vaarlandvergoeding valt buiten de</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>7a. Verwijder alle bouwsels en bomen op particuliere gronden in weidevogel terreinen. 7b. Inventariseer kraamkolonies van de meervleermuis. 7c. Hervat nestbehandeling van ganzennesten. 8. Er ontbreken onafhankelijke inspecties naar de staat van onderhoud. 9. Voeg een uitvoeringsparagraaf toe met alle maatregelen, inclusief planning en financiële dekking."</p>	<p>reikwijdte van het beheerplan. 6. Er is een apart handhavingsplan; diep ingaan op handhaving valt buiten de reikwijdte van het beheerplan. 7a. Als aanvullende actie is opgenomen: "<i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij overheden en particulieren</i>". 7b. Als maatregel voor de meervleermuis is opgenomen: "<i>Omdat lokale gegevens ontbreken is nader onderzoek naar kraamkolonies en de lokale aantallen foeragerende meervleermuis nodig</i>." 7c. Ganzennestbehandeling is onderdeel van het gecoördineerde beheer, dat door dit beheerplan onder voorwaarden vergunningvrij mogelijk wordt gemaakt. 8. Via veldbezoeken en overleggen over de uitvoering van maatregelen wordt een vinger aan de pols gehouden. 9. De intentie is om de beheerplannen niet te gedetailleerd en niet te star te maken. Daarom ontbreekt een exacte planning. Zie algemene opmerking over financiën.</p>	
17	IVOT	<p>De bestaande activiteiten in de haven van het Twiske mogen niet beperkt worden. Wij vrezen dat dat wel gebeurt door de bufferzones van 200 m rondom geschikte broedbiotopen voor onder andere roerdomp en bruine kiekendief (dit kan een doorgaande route afsluiten of de in-/uitgang van de haven).</p>	<p>Een van de maatregelen voor de roerdomp en bruine kiekendief is een onderzoek naar het beperken van de verstoring door recreatie en het realiseren van verstoringvrije zones zonder waterrecreatie rondom geschikt broedgebied. Het gaat in eerste instantie dus nog om een onderzoek bij de bufferzones. Het afsluiten van de Stootersplas ten behoeve van smienten vinden wij passend, aangezien het instandhoudingsdoel voor smienten niet gehaald wordt.</p>	
18	Wormer- en Jisper- veld &	<p>1. Er ontbreekt een volledige evaluatie van de eerste beheerplanperiode. Er ontbreekt een gebiedsdekkende nulmeting van het gebied. 2. De kern van het beheerplan zou moeten zijn dat het beheer</p>	<p>1. In 2021 is een evaluatie uitgevoerd. Het rapport is op deze webpagina te vinden: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Natuurversterking_Stikstof/Natura_2000_beheerplannen .</p>	<p>Bij figuur 1 moet de volgende tekst toegevoegd</p>

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
	Kalver- polder	<p>op orde moet worden gebracht. Het middel van onteigening van natuurgronden van beheerders die niet aan de doelstelling voldoen zou best eens opgenomen kunnen worden als instrument.</p> <p>3. Verlanding via de kranswierweg vereist een uit het gebied houden van ganzen, die de oever gebruiken als loopplank naar het veld. (En ganzen vreten ook jonge rietscheuten.) Er wordt niet vermeld dat ook Amerikaanse rivierkreeften verantwoordelijk zijn voor oeverafbraak.</p> <p>4. Fosfatering uit huidige bemesting wordt genoemd als probleem voor de waterkwaliteit. Dit raakt kant noch wal zonder nadere kwantificering.</p> <p>5. Hydrologische isolatie van grote oppervlakken kan grote gevolgen hebben; eerst een kleine proef is wel op zijn plaats.</p> <p>6. Ga bodemdaling tegen door waterinfiltratie in bredere percelen door natuurlijk indringing vanuit afbreekbare geperforeerde buizen. En daar waar mogelijk in verband met diergezondheid greppelinfiltratie.</p> <p>7. De klankbordgroep waar LTO Noord aan deel genomen zou hebben is niet verder gekomen dan een oorverdovende stilte. Het was lastig om informatie te krijgen en te reageren.</p> <p>8. Het hoofdstuk ganzen aanwezigheid is ronduit slecht en niet adequaat. Afname van aantallen klopt niet.</p>	<p>De T0-habitattypenkaart is in feite een nulmeting voor wat betreft habitattypen. In de hiervoor genoemde evaluatie is ook gekeken naar trends van soorten, dus in feite een vergelijking van de nulsituatie met de huidige.</p> <p>2. Met name in paragraaf 4.1.5 is aangegeven dat beheer om nadere aandacht vraagt. Per habitatype wordt daar dieper op ingegaan. Daarnaast wordt een aantal algemene maatregelen genoemd, zoals: jaarlijkse evaluaties, betere communicatie richting overheden en particulieren en het agenderen van de behoefte aan aanvullende beheergelden.</p> <p>3. Er is een uitleg bij figuur 1 weggefallen, namelijk dat alleen de dikomrande habitattypen in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder voorkomen. Zie ook reactie bij zienswijze 2023008.</p> <p>Bij de evaluatie van het huidige Natura 2000-beheerplan is de Amerikaanse rivierkreeft niet als knelpunt naar voren gekomen.</p> <p>4. In het evaluatierapport, zie ook onder 1, wordt hier uitgebreid op ingegaan vanaf bladzijde 85; zie ook de daar genoemde gebruikte literatuur.</p> <p>5. Er zal eerst nader onderzoek plaatsvinden hoe de hydrologische isolatie moet gaan plaatsvinden.</p> <p>6. Bodemdaling is een probleem, maar is in het evaluatierapport niet direct genoemd als een knelpunt voor het behalen van instandhoudingsdoelen. Dit onderwerp wordt nader uitgewerkt in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG).</p> <p>7. LTO Noord is uitgenodigd voor deelname aan de klankbordgroep, is uitgenodigd voor de bijeenkomsten van de klankbordgroep en er zijn ook concepten gedeeld met LTO Noord.</p> <p>8. We nemen aan dat het bezwaar zich richt op paragraaf 2.2 Faunabeheer en schadebestrijding in Bijlage 3, onder de kop</p>	<p>worden: alleen de dikomrande habitattypen komen voor in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.</p>

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
			"Ganzen". Deze is grotendeels gebaseerd op een Passende Beoordeling. We zien hier echter geen aantallen genoemd worden.	
19	Polder West- zaan	<p>1. Veel van de reacties van het Platform op concept zijn verwerkt.</p> <p>2. De concept-Natuurdoelanalyse zou moeten leiden tot een aanpassing van het beheerplan.</p> <p>3. Op blz. 18: H4010B zijn vochtige heiden en niet veenmosrietlanden.</p> <p>4. Er kan meer gezegd worden over exacte oppervlakken van kwalificerende habitattypes.</p> <p>5. Het beheer moet op orde zijn. Het reguliere beheer is niet gebiedsdekkend en de SNL-vergoeding is niet kostendekkend. Meer activiteiten moeten ook onder SNL gaan vallen.</p> <p>6. Uitbreidingsdoelstelling voor vochtige heiden blijft problematisch. Er is 0,5 ha geplagd voor vochtige heiden, terwijl is aangegeven dat er maar 0,1 ha vochtige heiden aanwezig is.</p> <p>7. Er komt geen cranberry voor in Polder Westzaan.</p> <p>8. Aanpak en regie van regulier beheer moet worden opgepakt door de provincie.</p> <p>9. Verbrakking van het oppervlaktewater is op korte termijn nodig.</p> <p>10. Financiering van alle maatregelen moet geborgd zijn.</p> <p>11. Er ontbreken maatregelen, zoals een vegetatiekartering van het Noorderveen.</p> <p>12. Er ontbreken soms nog knelpunten.</p> <p>13. Onderzoek of het treffen van maatregelen wel juridisch afdwingbaar is.</p> <p>14. Op blz. 26: noem naast de deelgebieden Euverenweg & de Lus en Guisveld ook de randzone van de wijk Rooswijk in</p>	<p>1. Waarvan akte.</p> <p>2. De natuurdoelanalyse zien we als aanvulling op het beheerplan, maar er is ook veel overlap. De natuurdoelanalyse moet nog getoetst worden door de Ecologische Autoriteit en zal waarschijnlijk daardoor nog bijgeschaafd worden. Indien uit de NDA aanvullende maatregelen volgen, dan worden die uitgevoerd in de uitwerking van het herstelmaatregelenprogramma zoals dat ook onderdeel uitmaakt van het PPLG. Er wordt nog nagedacht over een mogelijk toekomstige integratie van de Natura 2000-evaluaties, natuurdoelanalyses en actualisatie van beheerplannen.</p> <p>3. Op blz. 18 wordt "H4010B (veenmosrietlanden)" veranderd in "H4010B (vochtige heiden)".</p> <p>4. De meest actuele informatie over habitattypen is te vinden via ndvh.nl, waar alle habitattypenkaarten te vinden zijn. De noodzaak van de meeste maatregelen zijn wel duidelijk ook zonder exacte oppervlaktes te kennen; we willen geen beheerplannen op perceelsniveau.</p> <p>5. We proberen zoveel mogelijk maatregelen in goed overleg af te stemmen. De hoogte van SNL-vergoedingen valt buiten de reikwijdte van het beheerplan. Wel is opgenomen als aanvullende actie: "<i>Het agenderen van aanvullende beheergelden voor kwalificerend habitat door de provincie.</i>"</p> <p>6. Het plaggen op een oppervlak van 0,5 ha voor vochtige heiden betreft locaties waar zich mogelijk vochtige heiden kunnen ontwikkelen. Dit is dus niet in tegenspraak met elkaar.</p> <p>7. Vermeldingen van cranberry zullen in het hele plan verwijderd worden.</p> <p>8. Tot nu toe is nog niet voor een dergelijk model gekozen.</p>	<p>Op blz. 18 wordt "H4010B (veenmosrietlanden)" veranderd in "H4010B (vochtige heiden)". Vermeldingen van cranberry zullen in het hele plan verwijderd worden. Bij het noemen van deelgebieden op blz. 26 en in tabel 10 zal "onder andere" worden toegevoegd.</p>

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		het Guisveld en langs de westoeveren van de Gouw in het Westzijderveld.	<p>Het beheer wordt uitgevoerd door de TBO's waar ook de benodigde expertise meer voorhanden is dan bij de provincie.</p> <p>9. De verbrakking wordt verder uitgewerkt via het gebiedsproces.</p> <p>10. Zie algemene opmerking over financiering.</p> <p>11. Bij het opnemen van maatregelen is de haalbaarheid ook van belang; te veel maatregelen zijn niet meer behapbaar en er moet ook voldoende financiële dekking zijn. Vegetatiekarteringen worden geregeld via de monitoringafspraken, en zijn daarom niet opgenomen als maatregel.</p> <p>12. Het evaluatierapport van het beheerplan gaat uitgebreider in op knelpunten. Het is met name van belang of daardoor belangrijke maatregelen vergeten zijn, maar zie ook bij 11.</p> <p>13. In sommige gevallen biedt de Wet natuurbescherming de mogelijkheid van passende maatregelen, maar wij proberen zoveel mogelijk maatregelen in goed overleg te bepalen.</p> <p>14. Bij het noemen van deelgebieden op blz. 26 en in tabel 10 zal "onder andere" worden toegevoegd. We willen in beheerplannen te veel details vermijden en op deze manier vallen er mogelijk ook nieuwe gebieden onder.</p>	
20	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	<p>1. Veel van de reactie van het Platform op het concept is verwerkt.</p> <p>2. Voor meerdere maatregelen ontbreekt een financieringsbron.</p> <p>3. Voeg als extra maatregel toe de aanpak van invasieve exoten op particuliere gronden door subsidies en voorlichting.</p> <p>4. Beheerregie is noodzakelijk.</p> <p>5. Er is een apart uitgewerkt beheerplan voor de roerdomp nodig.</p> <p>6. Bij het niet behalen van het instandhoudingsdoel voor de smient spelen mogelijk ook een rol: verstoring door waterrecreatie, sterke toename van door pitrus gedomineerde</p>	<p>1. Waarvan akte.</p> <p>2. Zie algemene opmerking over financiering.</p> <p>3. Als maatregel is opgenomen om een specifiek particulier eigendom te verwerven. In paragraaf 4.1.5 is al opgenomen als actie: "<i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij overheden en particulieren</i>".</p> <p>4. Als aanvullende actie is opgenomen: "<i>Een jaarlijkse gebiedsbrede evaluatie van het beheer van kwalificerend habitat (inclusief uitbreiding) onder regie van de provincie</i>". Er worden ook al diverse gesprekken gevoerd over</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>graslanden en een ruige, viltige grasmat (waardoor er minder eiwitrijk, kort gras is om te foerageren).</p> <p>7. Volgens ons is het instandhoudingsdoel voor de grutto niet gehaald.</p> <p>8. Wij zijn onder de indruk van de vele waterkwaliteitsmaatregelen. Ook maatregelen buiten de kerngebieden zijn nodig.</p> <p>9. De SNL-vergoeding moet kostendekkend zijn.</p> <p>10. Het Platform pleit voor een actualisatie van het handhavingsplan om het knelpunt van afstemming en coördinatie tussen handhavende partijen op te lossen.</p> <p>11. Jaarlijkse monitoring moet verbeterd worden, idem voor jaarlijkse controle van het beheer (schouw). We pleiten voor toezicht op het beheer.</p>	<p>herstelmaatregelen.</p> <p>5. In eerste instantie zal een gebiedsbreed onderzoek naar ontwikkellocaties voor roerdompbiotopen uitgevoerd worden (samen met het Ilperveld).</p> <p>6. Waarvan akte.</p> <p>7. Er is een nog uit te voeren onderzoek naar de aantallen grutto opgenomen.</p> <p>8. Sommige maatregelen worden ook buiten de kerngebieden genomen.</p> <p>9. De hoogte van de SNL-vergoeding valt buiten de reikwijdte van het beheerplan. Wel is opgenomen als aanvullende actie: "<i>Het agenderen van aanvullende beheergelden voor kwalificerend habitat door de provincie.</i>"</p> <p>10. Het handhavingsplan valt buiten de reikwijdte van het beheerplan. Na vaststelling van de beheerplannen voor Laag Holland zullen we bekijken of het handhavingsplan voor Laag Holland herzien moet worden.</p> <p>11. Zie ook onder 4. In tabel 26 is als maatregel opgenomen: "<i>nader uitwerken monitoring instandhoudingsdoelen</i>".</p>	
21	Kalverpolder	<p>1. Beheerdoelen en ambitiekaart NNN moeten aangepast worden.</p> <p>2. Is handhaving mogelijk vanwege verwaarlozing particuliere percelen?</p> <p>3. Op percelen met een lage beheerintensiteit zouden gronden met bramen afgeplagd moeten worden.</p> <p>4. Maaisel zou uit de polder afgevoerd moeten worden. Of eventueel een pilot om diepe onderbemalingen in de polder met maaisel te vullen.</p> <p>5. De waterkwaliteit moet verbeterd worden. O.a. 1x per 5 à 10 jaar is onderhoudsbaggeren in met name de smallere watergangen nodig. Er is onderzoek nodig naar waterkwaliteit/visstand met adviezen voor verbetering.</p> <p>6. De stikstofdepositie moet gereduceerd worden.</p>	<p>1. Dit valt buiten de reikwijdte van het Natura 2000-beheerplan.</p> <p>2. Als aanvullende actie is opgenomen: "<i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij overheden en particulieren</i>".</p> <p>3. Het terugdringen van de stikstofdepositie zou ook tot minder braamgroei moeten leiden. Tijdens het opstellen van het nieuwe plan is door Staatsbosbeheer niet aangegeven dat ook in de Kalverpolder geplagd zou moeten worden.</p> <p>4. Financiële beperkingen spelen bij de afvoer een belangrijke rol. Als aanvullende actie is dan ook opgenomen: "<i>Het agenderen van aanvullende beheergelden voor kwalificerend habitat door de provincie</i>". We staan open voor pilots om</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>7. Diverse schadelijke flora en fauna moeten bestreden worden. 8. Het beheer moet kostendekkend zijn. 9. Wij verwijzen naar de samenvatting van de zienswijze van het Platform Zaanse Veenweiden.</p>	<p>diepe onderbemalingen op te vullen. 5. Er zijn diverse maatregelen opgenomen om de waterkwaliteit te verbeteren. 6. Inderdaad moet de stikstofdepositie afnemen. De aanpak van stikstofbronnen valt buiten de reikwijdte van het Natura 2000-beheerplan, maar is opgenomen in het PPLG. 7. Er zijn diverse maatregelen opgenomen om ongewenste soorten te beheren. 8. Zie de algemene opmerking over financiering. 9. Zie de beantwoording aldaar.</p>	
22	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	Zie bij indiener nummer 18.	Zie reactie bij nummer 18.	Zie wijziging bij nummer 18.
23	Polder West- zaan	<p>1. De beoogde verbrakking wordt qua uitvoering aangesloten bij het Uitvoeringsprogramma van de Gebiedsvisie Polder Westzaan. Daarom geen verbrakking van oppervlaktewater in agrarisch gebied, loop niet vooruit op uitkomsten gebiedsproces en beperk verbrakking tot Guisveld (conform advies Stuurgroep Verbrakking Westzaan). 2. Verbrakking staat op gespannen voet met het instandhoudingsdoel voor de bittervoorn (/zoetwatermossel). Daarom geen verdere verbrakking behoudens de afspraken in de Gebiedsvisie Polder Westzaan. 3. Maaien en afvoeren van het maaisel is voor het habitat ruigten/zomen belangrijker dan verbrakking. Het maaien zou elke 1-2 jaar moeten plaatsvinden in plaats van de nu voorgestelde 2-6 jaar. Financiële overwegingen lijken daarbij een rol te spelen, maar het beheer zou ook (financieel) geborgd moeten zijn.</p>	<p>1. Het beheerplan is in lijn met de Gebiedsvisie. In de Gebiedsvisie is de koers voor verbrakking vastgesteld. De koers is verbrakking van de gehele polder Westzaan. Het gaat nog niet diep op details van de verbrakking in, omdat de verbrakking nader uitgewerkt gaat worden via het Uitvoeringsprogramma. De uitwerking start met een aantal onderzoeken. 2. In het aanwijzingsbesluit voor Polder Westzaan is zowel voor de bittervoorn als voor de kleine modderkruiper aangegeven: "<i>Bij (beoogde) verbrakking van het gebied gaat de populatie en het leefgebied mogelijk achteruit, maar in dat geval wordt voorrang gegeven aan het – meer bedreigde en vanuit Europees opzicht – belangrijkere brakke habitatype ruigten en zomen (H6430).</i>" 3. Voor habitatype H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje) wordt verbrakking als een belangrijke maatregel</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indiener, volgorde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
			gezien. Dit blijkt onder andere uit de uitgevoerde evaluatie van het huidige beheerplan. Daarnaast is gefaseerd maaien en afvoeren als maatregel opgenomen. Hierbij is aangegeven dat de frequentie afhankelijk is van de aanwezige vegetatie en dat die "circa eens in de twee tot zes jaar" moet liggen. Het is dus genuanceerd, waarbij de vegetatie natuurlijk ook van belang kan zijn voor aanwezige fauna. De financiering van een aantal maatregelen behoeft inderdaad nog meer aandacht. Zie algemene opmerking daarover.	
24	Wormeren Jisper- veld & Kalver- polder	Zie bij indiener nummer 32.	Zie reactie bij nummer 32.	Zie wijziging bij nummer 32.
25	Polder West- zaan	Zie bij indiener nummer 23.	Zie reactie bij indiener nummer 23.	
26	Polder West- zaan	Zie bij indiener nummer 23.	Zie reactie bij indiener nummer 23.	
27	IVOT	Dit is een verzoek om uitstel. Daarnaast willen we aangeven dat recreatief gebruik van het gebied mogelijk moet blijven. Er zijn zorgen dat dit niet meer mogelijk is door hydrologische isolatie en recreatie werven rondom mogelijke broedlocaties van sommige weidevogels.	Het verzoek tot uitstel is afgewezen.	
28	Wormeren Jisper- veld &	Dit is een verzoek om uitstel.	Het verzoek tot uitstel is afgewezen.	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
	Kalver- polder			
29	IVOT	Een aantal maatregelen heeft gevolgen voor bedrijven die waterrecreatie uitvoeren in het Twiske. Ook is het mogelijk dat het de doorvaart belemmert. Wij vinden het van belang dat waterrecreatie mogelijk blijft in het gebied en dat vaargangen bevaarbaar blijven. Het gaat om de maatregelen: 's winters afsluiten van de Stootersplas, bufferzones rondom broedgebieden roerdomp en hydrologische isolatie.	Het afsluiten van de Stootersplas ten behoeve van smienten vinden wij passend, aangezien dit nodig is voor het behalen van het instandhoudingsdoel voor smienten. Een van de maatregelen voor de roerdomp en bruine kiekendief is een onderzoek naar het beperken van de verstoring door recreatie en het realiseren van verstoringvrije zones zonder waterrecreatie rondom geschikt broedgebied. Het gaat in eerste instantie dus nog om een onderzoek bij de bufferzones. Er zal eerst nader onderzoek plaatsvinden hoe de hydrologische isolatie moet gaan plaatsvinden.	
30	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	1. Als maatregel ten behoeve van de roerdomp is opgenomen het afsluiten van kleine sloten rondom potentieel broedbiotoop van de roerdomp. Wat is klein en wat is potentieel? Mogelijk worden grote delen van het gebied afgesloten. Wij verzoeken u op te nemen dat primaire en secundaire watergangen niet worden afgesloten. 2. Op blz. 40 staat dat 200 ha van het gebied hydrologisch wordt geïsoleerd. Wij vragen u op te nemen dat recreatieve	1. Wat potentiële broedbiotopen van de roerdomp zijn kan van jaar tot jaar verschillen; daarom zijn deze niet aangegeven. Er zullen geen primaire watergangen worden afgesloten. In paragraaf 8.1 is opgenomen: " <i>De nadere uitwerking en uitvoering van maatregelen vindt bovendien in overleg en afstemming met belanghebbenden plaats. Indien bij de uitvoering blijkt dat er zich toch sociaal-economische gevolgen zullen voordoen, dan zullen de maatregelen worden aangepast, opdat dergelijke gevolgen worden beperkt.</i> "	Er wordt in tabel 18 toegevoegd dat geen primaire watergangen worden afgesloten.

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		activiteiten en vaarbewegingen passend bij het gebied mogelijk moeten blijven.	2. In de tekst is al het volgende opgenomen: " <i>De locatie en omvang van de kerngebieden moet bij de start van de tweede beheerplanperiode worden bepaald. Bij het bepalen van de locaties moet onder andere rekening worden gehouden met de aanwezigheid van kwalificerend habitat, andere natuurdoelen die voor het gebied gelden zoals weidevogels, grondeigendom en (agrarische) functie, wensen met betrekking tot bevaarbaarheid, abiotische geschiktheid en waterbeheer-technische geschiktheid.</i> "	
31	Polder West- zaan	Zie bij indiener nummer 23.	Zie reactie bij indiener nummer 23.	
32	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	Vanaf de jaren 60 van de vorige eeuw worden er al schaatstochten in en om het Wormer- en Jisperveld georganiseerd. Al die wedstrijden en toertochten hebben niet geleid tot een vermindering van de roerdompaantallen. De Bannetocht is nu uit het ontwerp-beheerplan verdwenen. De Bannetocht zou als bestaand gebruik gezien moeten worden. Het ontwerp-beheerplan is nu in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.	De Bannetocht wordt nu vermeld in het ontwerp-Natura 2000-beheerplan Polder Westzaan; daar zal hij verwijderd worden. In het Natura 2000-beheerplan voor het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder zal de tocht vermeld worden. Er zal vermeld worden dat schaatsen zowel ongeorganiseerd als in de vorm van georganiseerde schaatstochten plaatsvindt. Dit kan dan vergunningvrij plaatsvinden (categorie 4b) als de tijdelijke toegangsbeperking foerageergebied roerdomp, zoals aangegeven door de terreinbeheerder, in acht genomen wordt.	In het beheerplan Polder Westzaan wordt de Bannetocht geschrapt. In beheerplan Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder wordt toegevoegd bij schaatsen dat het zowel ongeorganiseerd als in de vorm van georganiseerde schaats-

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
				tochten, zoals de Bannetocht, plaatsvindt. (Schaatsen valt onder categorie 4b, waarbij de voorwaarde al aangegeven is in de tekst.)
33	Wormer- en Jisper- veld & Kalver- polder	<p>1. Neem aanvullende maatregelen binnen het Natura 2000-gebied om de stikstofdepositie te verminderen.</p> <p>2. Verzamel de maatregelen, maak de financiering duidelijk en borg de uitvoering.</p> <p>3. Voorwaarden aan ganzenbeheer maken natuurbeheer vrijwel onmogelijk. Zie verder "Beantwoording zienswijzen met betrekking tot faunabeheer".</p> <p>4. Maak een concreet handhavingsplan met een duidelijke rolverdeling.</p> <p>5. Het is wel mogelijk om de fosfaatbelasting terug te dringen.</p> <p>6. Bepaal aan de hand van de nieuwe habitattypenkaart of de behoudsdoelstellingen zijn gehaald en voeg deze nieuwe kaart toe aan het beheerplan.</p> <p>7. Voeg Appelbes toe als invasieve exoot op blz. 22.</p> <p>8. Maak de maatregel om illegaal betreden habitat te voorkomen concreet (zie blz. 24).</p> <p>9. Er dient ook voldoende geld te zijn voor habitats die voorafgaan aan kwalificerende habitats (en ook daarom is ganzenbeheer van belang).</p> <p>10. Vul tabel 14 met de eigendommen aan met de status van het beheer.</p> <p>11. In tabel 16 staat dat veenmosrietlanden bij voorkeur in de</p>	<p>1. Stikstofreductiemaatregelen worden binnen de gebiedsprocessen opgepakt.</p> <p>2. Zie algemene opmerking over financiën en uitwerking van maatregelen.</p> <p>3. Zie reactie in volgend hoofdstuk.</p> <p>4. Dit valt buiten de reikwijdte van een beheerplan. Er is al een apart handhavingsplan.</p> <p>5. De maatregelen die zijn opgenomen in paragraaf 4.5 zijn er ook op gericht om de fosfaatbelasting terug te dringen. Er is ervoor gekozen om dit in eerste instantie binnen de nog nader te identificeren kerngebieden te doen.</p> <p>6. De nieuwe habitattypenkaart is nog niet gevalideerd. De maatregelen zijn juist op zo'n abstractieniveau geformuleerd dat zij nader ingevuld kunnen worden als nieuwe informatie, zoals een nieuwe habitattypenkaart, beschikbaar komt. Gezien de relatief lange geldigheid van een beheerplan is het niet verstandig om een beheerplan te gebruiken voor vluchtigere informatie. De meest actuele informatie over habitattypenkaarten is te verkrijgen via ndvh.nl.</p> <p>7. Appelbes zal toegevoegd worden als invasieve exoot op blz. 22.</p> <p>8. Zie algemene opmerking over uitwerking van maatregelen.</p>	<p>Appelbes zal toegevoegd worden als invasieve exoot op blz. 22.</p> <p>Er zal niet meer vermeld worden dat kanovaren is toegestaan in de Schaalsmeerpolder (paragraaf 2.4 eerste alinea).</p> <p>Zie volgende hoofdstuk voor faunabeheer.</p>

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>winter moeten worden gemaaid vanwege de noordse woelmuis, maar elders staat dat dat vooral in de nazomer en herfst moet gebeuren om de negatieve gevolgen van te hoge stikstofdepositie tegen te gaan. Dit is tegenstrijdig en graag een nadere onderbouwing, ook vanwege eventuele handhaving door de Omgevingsdienst.</p> <p>12. Maak alle recreatieve voorzieningen na de peildatum vergunningplichtig en ga tot handhaving over. (Veel ook niet of onduidelijk in bestemmingsplan opgenomen.) Deze voorzieningen zijn vaak omgeven door hoge bomen, die negatieve effecten kunnen hebben op instandhoudingsdoelen.</p> <p>13. Voeg baggerdepots toe aan huidig gebruik.</p> <p>14. Onderzoek of de gebieden die afgesloten gaan worden voor gemotoriseerde vaartuigen ook afgesloten kunnen worden voor SUP's en mogelijk ook voor kano's. (We gaan ervan uit dat die gebieden wel bereikbaar blijven voor gemotoriseerde vaartuigen voor beheer, monitoring en toezicht.)</p> <p>15. Er is geen kanorecreatie toegestaan in de Schaalsmeer.</p> <p>16. Er zijn aanvullende voorwaarden nodig voor de beroepsvisserij.</p> <p>17. Neem expliciet een scheurverbod voor grasland op.</p> <p>18. Monitor als provincie de verspreiding van de noordse woelmuis.</p> <p>19. Wij hopen dat het opgenomen onderzoek naar de meervleermuis daadwerkelijk wordt uitgevoerd.</p> <p>20. Wij staan positief tegenover een evaluatie van beheer; het beheer buiten onze eigendommen moet verbeterd worden en er moet geld voor gereserveerd worden.</p> <p>21. Wij willen graag een onderzoek naar hydrologische bufferzones in de polders vanwege de wegzijging van water naar de dieper gelegen omliggende polders.</p>	<p>9. Het klopt dat er rekening gehouden moet worden met gewenste successie.</p> <p>10. Dat kan aan bod komen bij de jaarlijkse evaluatie. Informatie is vaak via andere bronnen verkrijgbaar; simpelweg overnemen is niet praktisch gezien de looptijd van een beheerplan.</p> <p>11. We begrijpen dat beheer complex is. De noordse woelmuis kent meer biotopen dan veenmosrietland, waarvan sommige mogelijk in de winter gemaaid kunnen worden. Aangezien de formulering "bij voorkeur" is gebruikt zal de omgevingsdienst hier niet op kunnen handhaven. De winter is voor een noordse woelmuis een minder kwetsbare periode dan bijvoorbeeld de voortplantingsperiode.</p> <p>12. Handhaving van het bestemmingsplan is aan een gemeente. Als aanvullende actie is wel opgenomen: "<i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij overheden en particulieren</i>".</p> <p>13. Zie reactie bij indiener nr. 3.</p> <p>14. Uit de uitgevoerde evaluatie zijn SUP's en kano's in dit gebied niet als knelpunt naar voren gekomen.</p> <p>15. Er zal niet meer vermeld worden dat kano's zijn toegestaan in de Schaalsmeerpolder.</p> <p>16. Uit de uitgevoerde evaluatie bleek niet dat dit bestaande gebruik ingeperkt moet worden.</p> <p>17. Voor Habitatrichtlijngebieden geldt nog steeds een scheurverbod. Daarnaast is op blz. 76 onder de kop "Grond/gewasbewerking" het volgende vermeld: "De graslanden binnen het Vogelrichtlijngebied worden beschouwd als kwetsbare graslanden gezien het belang voor weidevogels waaronder de doelsoort kempfaan. Daarom is het scheurverbod hier eveneens van toepassing." Ook in de tabel bovenaan blz. 77 wordt scheuren uitgesloten.</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indiener, volgorde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		22. Behoud en herstel de openheid van het landschap voor grutto en smient.	<p>18. De provincie Noord-Holland monitort de noordse woelmuis al. De genoemde eDNA-monitoring vindt namelijk plaats in opdracht van de provincie.</p> <p>19. Waarvan akte.</p> <p>20. Als aanvullende actie is opgenomen: "<i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij overheden en particulieren</i>". Daarnaast was het ook mogelijk voor particulieren om subsidie aan te vragen.</p> <p>21. Er komt een hydrologisch onderzoek in Laag Holland (maatregel 15 Programma Natuur); wellicht kan dit daarbij meegenomen worden.</p> <p>22. Vooralsnog wordt voor de grutto alleen onderzoek gedaan naar de aantallen. Voor de smient worden geen maatregelen genomen. De winterspreiding van de soort is verschoven, waarbij de smient in zachtere winters noordelijker overwintert. Daarnaast is er ook geschikt leefgebied buiten de Natura 2000-begrenzing aanwezig. De reden waarom de smient zich momenteel onder het instandhoudingsdoel bevindt is niet een gebrek aan voldoende omvang en kwaliteit van het leefgebied. Voor de smient hoeft dus niets aan de openheid van het landschap gedaan te worden.</p>	
34	Wormeren Jisperveld & Kalverpolder	Zie bij indiener nummer 32.	Zie reactie bij nummer 32.	Zie wijziging bij nummer 32.
35	Wormeren Jisperveld &	Zie bij indiener nummer 32.	Zie reactie bij nummer 32.	Zie wijziging bij nummer 32.

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indie- ner, volg- orde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
	Kalver- polder			
36	IVOT	<p>1. Onze leden worden beperkt in het recreatief gebruik van de Stootersplas. In het ontwerp-beheerplan staat immers dat waterrecreatie van oktober tot april wordt uitgesloten op de Stootersplas. Voorts dient waterrecreatie van februari tot en met juni uitgesloten te worden, gedurende de broedperiode. De activiteiten van onze leden hebben echter geen negatieve invloed op de vogelstand. Dit komt door de zeer beperkte gebruikersgroep (circa 30 leden, met name wingfoilers), zeer beperkte gebruiksduur en zeer beperkte invasie van potentieel rust-, foerageer- en broedgebied.</p> <p>2. Instandhoudingsdoelstellingen kunnen beter behaald worden buiten het centrumgebied van het Twiske.</p> <p>3. De opgenomen beperkingen hadden in de samenvatting vermeld moeten worden en zijn nu te veel verstoep. Ook zijn ze in strijd met de ambities van de Provincie Noord-Holland, zoals omschreven in het document "<i>Water, bron van recreatie ~ Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2030</i>".</p> <p>4. Wij willen deelnemen aan de klankbordgroep.</p>	<p>1. De dubbele functie van 't Twiske, natuur en recreatie, brengt dilemma's met zich mee. We begrijpen dat het 's winters afsluiten van de Stootersplas een grote impact voor uw vereniging heeft. Gezien de afnemende aantallen smienten vinden wij dit echter een passende maatregel die noodzakelijk is. Voor het afschermen van potentiële broedbiotopen moet onderzocht worden hoe dit kan worden ingepast (zie blz. 36).</p> <p>2. Zie ook reactie 1. Beperkingen in een gebied hebben bijna altijd gevolgen voor de gebruikers van een gebied.</p> <p>3. De samenvatting zal aangevuld worden. Zie ook reactie 1; instandhoudingsdoelstellingen zijn een Europese verplichting en wegen daarom zwaar. De visie waterrecreatie staat voor het belang van de waterrecreatie, maar bij waterrecreatie in een Natura 2000-gebied weegt het natuurbelang zwaarder als het instandhoudingsdoel niet gehaald wordt.</p> <p>4. De klankbordgroep is inmiddels ontbonden en niet meer nodig, omdat er een definitief beheerplan vastgesteld kan worden.</p>	<p>In de samenvatting zal toegevoegd worden dat de Stootersplas in de winter voor waterrecreatie zal worden afgesloten.</p>
37	IVOT	<p>De zienswijze spitst zich toe op het Oostzanerveld en het Twiske.</p> <p>1. Wij zijn het eens met het 's winters tijdelijk afsluiten van de Stootersplas voor waterrecreatie ten behoeve van smienten, die daar in groten getale voorkomen.</p> <p>2. Wij pleiten voor een hogere vaarlandvergoeding, die tijdig wordt uitgekeerd.</p> <p>3. Een gebiedsbreed onderzoek naar ontwikkeling van habitats voor roerdompen in het Oostzanerveld is van harte welkom.</p> <p>4. Beperk vergunningvrij varen tot fluisterboten. De</p>	<p>1. Waarvan akte. Gezien de afnemende aantallen smienten vinden wij dit een passende maatregel die noodzakelijk is.</p> <p>2. De hoogte van de vaarlandvergoeding valt buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan.</p> <p>3. Waarvan akte en dank voor de steun voor deze al opgenomen maatregel.</p> <p>4. In het beheerplan wordt beaamd dat handhaving meer aandacht behoeft, bijvoorbeeld door een actualisatie van het huidige handavingsplan.</p> <p>5. Als aanvullende actie is opgenomen: "<i>Communicatie over beheer en instandhoudingsdoelen- en maatregelen en het</i></p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

Indiener, volgorde	Gebied	Samenvatting zienswijze	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
		<p>handhaving is niet op orde.</p> <p>5. Verwijder bosjes op particuliere terreinen in weidevogelgebieden.</p> <p>6. Wij waarderen een jaarlijkse gebiedsbrede evaluatie van het beheer van kwalificerend habitat onder regie van de provincie, zoals vermeld in het ontwerp-beheerplan.</p> <p>7. Staatsbosbeheer heeft een groenploeg bestaande uit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat zou ook voor gronden van andere eigenaren goed kunnen werken.</p> <p>8. Voeg een uitvoeringsparagraaf toe met een compleet overzicht van alle maatregelen met planning en financiële dekking.</p>	<p><i>organiseren van het beheer van kwalificerend habitat bij particulieren."</i></p> <p>6. Waarvan akte.</p> <p>7. Wij waarderen het initiatief van Staatsbosbeheer. Hoe het beheer qua bemensing wordt ingevuld valt echter buiten de reikwijdte van een Natura 2000-beheerplan.</p> <p>8. De intentie is om de beheerplannen niet te gedetailleerd en niet te star te maken. Daarom ontbreekt een exacte planning. Zie algemene opmerking over de financiën.</p>	
38	Wormeren Jisper- veld & Kalver- polder	Zie verder "Beantwoording zienswijzen met betrekking tot faunabeheer".	Zie reactie in volgend hoofdstuk.	
39	Wormeren Jisper- veld & Kalver- polder	Deze zienswijze is identiek aan zienswijze 2025366, van dezelfde indiener (nr. 14).	Zie reactie zienswijze 2025366.	
40	Meerdere gebieden	Niet van toepassing.	Deze zienswijze is te laat binnengekomen.	
41	IVOT	Dit is een ondertekende versie van zienswijze 2026691, met de toevoeging dat ook beroepsvaart behouden moet blijven.	Zie reactie bij zienswijze 2026691.	

Beantwoording zienswijzen met betrekking tot faunabeheer

Samenvatting zienswijze Natuurmonumenten (betreffende faunabeheer)	Reactie Gedeputeerde Staten	Aanpassing beheerplan
<p>1. De hotspots en broedgebieden waarin geen ganzenbeheer mogelijk is zijn onjuist vastgesteld en werken te beperkend. Het werkt averechts, omdat de ganzen zich juist in die gebieden zullen gaan terugtrekken. Er zou alleen een verplichting moeten zijn om 100 meter afstand aan te houden tot de broedgebieden van kempgaan en roerdomp, naast de generieke maatregelen, zoals het gebruik van een geluidsdemper.</p>	<p>In de PB (Passende Beoordeling) is onderzocht onder welke voorwaarden er gebruik gemaakt kan worden van de soortenonthefving ganzen binnen het Natura 2000-gebied. Om dit mogelijk te maken, kan het zijn dat er mitigerende maatregelen genomen moeten worden (voorwaarden) zodat het geen effect heeft op de instandhoudingsdoelen.</p> <p>Als men ganzenbeheer wil toepassen als maatregel om de IHD (instandhoudingsdoelstelling) te behalen, kan dit opgenomen worden in het Natura 2000-beheerplan als beheermaatregel vóór die IHD. Als dit een nieuwe maatregel betreft, moet deze maatregelen nog steeds getoetst worden d.m.v. een PB.</p> <p>Hoewel geluiddempers verplicht zijn, geeft een gedempt schot nog steeds geluid en er is sprake van visuele verstoring door menselijke aanwezigheid. Daarom blijven verstoringvrije zones noodzakelijk.</p> <p>Niet is onderbouwd waarom het alternatieve voorstel voldoende waarborgen biedt voor het voorkomen van significante effecten. Het beheerplan wordt daarom niet gewijzigd.</p>	
<p>2. Faunabeheer is juist nodig in aangewezen habitattypen, wat voedselarme habitats zijn. De ganzen laten hier stikstof achter, vertrappen en verslepen de bodem en veroorzaken afslag van oevers. Waarom is dit anders geregeld dan in het Natura 2000-beheerplan voor de Oostelijke Vechtplassen?</p>	<p>Het betreden van kwetsbare habitattypes zal enigszins versoepeld worden (voorschrift 6).</p> <p>Bij voorschriften 18 en 24 blijkt uit de PB dat de grutto uit het voorschrift verwijderd kan worden. Bij 24 kan ook de roerdomp uit het voorschrift verwijderd worden (wordt al in 25 genoemd).</p> <p>Voor roerdomp, kempgaan en rietzanger wordt de beperking bij nestbehandeling minder groot (aanpassing en combinatie voorschriften 18 en 19).</p>	<p>Ja: voorschrift 6 wordt versoepeld en er komt een nieuw voorschrift voor het plaatsen van vangkralen en containers. Voorschriften 18, 19 en 24 worden ook aangepast. 18 en 19 worden gecombineerd.</p>

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

<p>3. De voorwaarden voor nestbehandeling van ganzen zijn te beperkend. Verwijder voorschriften 20 tot en met 23.</p>	<p>Nestbehandeling is een verstorende handeling. Men moet meerdere malen door de rietvegetatie om bij de nesten te komen. Daarnaast is men gedurende een periode in het riet aanwezig om de nesten te kunnen behandelen. Als grote groepen mensen op verschillende plekken gelijktijdig nestbehandeling uitvoeren, is er voor de soorten geen vorm van rust elders in het gebied. In de PB is onderzocht onder welke voorwaarden er geen significante effecten optreden op de IHD. Hieruit volgt een aanpak voor nestbehandeling onder voorwaarden. Niet is onderbouwd waarom de mogelijkheden voor nestbehandeling meer zouden kunnen zijn dan de uitkomst is van de PB. Het beheerplan wordt daarom niet gewijzigd.</p>	
<p>4. Het aantal schoten bij het ganzenbeheer is te beperkt. Bij Oostelijke Vechtplassen is dit ruimer.</p>	<p>In de PB is onderzocht onder welke voorwaarden er geen significante effecten optreden op de IHD. Hieruit volgt een maximum aantal schoten onder bepaalde voorwaarden. Het maximaal aantal schoten is afhankelijk van de grootte van de deelgebieden, wat uitkomt op ongeveer 1 schot per 10 hectare. De PB voor Wormer- en Jisperveld verschilt daarin niet van de PB voor de Oostelijke Vechtplassen. Niet is onderbouwd waarom het aantal schoten meer zou kunnen zijn dan de uitkomst is van de PB. Het beheerplan wordt daarom niet gewijzigd.</p>	
<p>5. Het beheer van de rosse stekelstaart ontbreekt.</p>	<p>Voor deze diersoort is geen Passende Beoordeling opgesteld. Hierdoor ontbreekt de onderbouwing om dit op te nemen in dit beheerplan. De route is dan het aanvragen van een vergunning. Bovendien geldt voor het beheren van de rosse stekelstaart een opdracht ex artikel 3.18, lid 1 juncto lid 4 van de Wet natuurbescherming die is gegeven aan de FBE Noord-Holland. Deze opdracht is in augustus 2022 aangevuld. Er is toen ook gemotiveerd dat voor het gebruik van de opdracht binnen Natura 2000-gebieden geen vergunning nodig is van artikel 2.7 van de Wnb. De opdracht loopt tot 1 februari 2028.</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

<p>6. De voorwaarden voor het beheer van muskusrat en beverrat zijn heel ruim. Er is onder andere aangegeven dat dit in overleg met de terreinbeheerder moet gebeuren. Wij stellen voor dat dit wordt veranderd in het moeten opvolgen van aanwijzingen van de terreinbeheerder.</p>	<p>De tekst wordt zodanig veranderd dat de aanwijzingen van de terreinbeheerder opgevolgd moeten worden.</p>	<p>Ja</p>
<p>7. Wij vragen om voorschriften op te nemen voor het beheer van: wasbeer, wasbeerhond, zwarte kraai, kauw, kleine mantelmeeuw.</p>	<p>Voor deze diersoorten is geen Passende Beoordeling opgesteld. Hierdoor ontbreekt de onderbouwing om dit op te nemen in dit beheerplan. De route is dan het aanvragen van een vergunning. Ook valt dit niet onder bestaand gebruik.</p>	
<p>8. Door verstoringsvrije zones te baseren op gegevens uit de Nationale Database Flora en Fauna (NDFP), waarbij een belangrijke bron waarneming.nl is, speelt het waarnemerseffect een rol.</p>	<p>NDFP is de nationaal erkende databank voor Flora en Fauna en deze gegevens worden daarom ook gebruikt voor het opstellen van de PB's. Naast waarneming.nl wordt de NDFP ook gevuld met de gegevens uit de reguliere monitoringonderzoeken. De NDFP bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. Voordat waarnemingen zichtbaar zijn, worden ze eerst gevalideerd. Daarna kunnen ze gebruikt worden voor het onderbouwen van PB's. Hotspots kunnen wisselen, daarom wordt er elk jaar beoordeeld of de hotspots nog actueel zijn (voorschrift 4).</p>	
<p>9. Voorschrift 4b noemt roerdomp en bruine kiekendief. Bruine kiekendief is geen doelsoort van dit Natura 2000-gebied. Dit moet roerdomp en kempfaan zijn.</p>	<p>De zienswijze geeft reden het beheerplan aan te passen. Voorschrift 4b wordt aangepast naar de soorten roerdomp en kempfaan.</p>	<p>Ja.</p>
<p>Samenvatting zienswijze WBE</p>	<p>Reactie Gedeputeerde Staten</p>	<p>Aanpassing beheerplan</p>
<p>1. Het gecoördineerde ganzenbeheer kan alleen plaatsvinden op de gronden van Natuurmonumenten, waardoor op 2/3 deel van het Natura 2000-gebied geen ganzenbeheer kan plaatsvinden. De meeste ganzen zitten buiten de gronden van</p>	<p>Vanuit de PB kan het gecoördineerd beheer in het hele Natura 2000-gebied beheer uitgevoerd worden. De beheermaatregelen betreffen niet alleen afschot maar ook het uitvoeren van ruivangsten en nestbehandeling.</p>	

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

<p>Natuurmonumenten. Door de beperkende voorschriften kunnen ten opzichte van het grote aantal aanwezige ganzen te weinig ganzen geschoten worden.</p>		
<p>2. In de Passende Beoordeling wordt voorbij gegaan aan de speciale beschermingszone voor smienten De Marken.</p>	<p>Heel het Natura 2000-gebied is een aangewezen beschermingszone voor smienten, niet alleen het water De Marken. Er is een voorschrift opgenomen om verstoring van de smient te voorkomen: afschot alleen na zonsopkomst tot zonsondergang in het deelgebied van De Marken.</p>	
<p>3. In de Passende Beoordeling is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens uit de NDFF die niet gebiedsdekkend zijn.</p>	<p>NDFF is de nationaal erkende databank voor Flora en Fauna en deze gegevens worden daarom ook gebruikt voor het opstellen van de PBs. De NDFF bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. Voordat waarnemingen zichtbaar zijn, worden ze eerst gevalideerd. Daarna kunnen ze gebruikt worden voor het onderbouwen van PB's.</p>	
<p>4. Participatie heeft niet voldoende plaatsgevonden; in ieder geval heeft onze organisatie geen uitnodiging gekregen voor de totstandkoming van het ontwerp-beheerplan. Het beheerplan is in strijd met de algemene beginselen van openbaar bestuur.</p>	<p>Bij het uitnodigen van deelnemers aan de projectgroepen en klankbordgroep is met name gekeken naar degenen met de grootste belangen in de gebieden en met essentiële kennis over de gebieden. Om het werkbaar te houden was het nodig om het aantal deelnemers beperkt te houden; mede daarom zijn ook belangenorganisaties uitgenodigd. Specifiek voor faunabeheer heeft de FBE Noord-Holland input geleverd. De inspraakprocedure kan door een ieder worden gebruikt om zienswijzen in te dienen. Op die wijze wordt voldoende voorzien in inspraak en valt niet in te zien dat er sprake is van strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur.</p>	
<p>5. Bij een 100 % score (wat niet reëel mag worden geacht) kunnen er 880 ganzen geschoten worden.</p>	<p>We kunnen deze berekening niet herleiden uit de PB. N.B. het aantal te doden dieren is niet leidend in een PB. Onderzocht wordt onder welke omstandigheden er geen significante effecten optreden op de andere natuurwaarden.</p>	

Ambtshalve wijzigingen

Ambtelijk is onderkend dat de volgende wijzigingen benodigd zijn:

- Bij de habitattypenkaarten zal vermeld worden dat de meest recente gegevens beschikbaar zijn op www.ndvh.nl.
- Naar aanleiding van de zienswijze van Natuurmonumenten op het Natura 2000-beheerplan Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder zal ook in de andere drie beheerplannen het betreden van kwalificerende habitattypes versoepeld worden ten behoeve van het ganzenbeheer.
- In de vier beheerplannen zullen de teksten over vossenbeheer worden veranderd vanwege het ontbreken van een landelijke vrijstelling op het moment van schrijven.
- In het ontwerp-beheerplan voor het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder staat in tabel 18 “samen met WJVK” (voor de roerdomp), maar dat moet zijn “samen met IVOT”.
- In het ontwerp-beheerplan voor het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder moet de verwijzing naar paragraaf 4.54 4.5 zijn.
- Ten aanzien van het ganzenbeheer zijn enkele correcties aangebracht in voorschriften die verwijzen naar andere voorschriften.
- In het beheerplan voor Eilandspolder zal de vaststellingsdatum van het ontwerp-plan vermeld worden en de zienswijzeperiode.
- In alle plannen, behalve die voor Eilandspolder, zal het verwachte inwerkingtredingsjaar voor de Omgevingswet in 2024 veranderd worden.
- In de vier beheerplannen zal aan de paragraaf 2.5 "Kaderrichtlijn Water" worden toegevoegd:
"Het uitvoeren van de KRW-maatregelen is een verantwoordelijkheid van meerdere partijen.

Het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022 – 2027 is vastgesteld op 31 januari 2022 door Provinciale Staten van Noord-Holland. In dit programma wordt onder andere uitvoering gegeven aan de Kaderrichtlijn Water. De rol van de provincie betreft vooral de ecologische waterkwaliteit. Zo

Nota van Antwoord Ontwerp-Natura 2000-beheerplannen Laag Holland

stelt de provincie, op voorstel van de waterschappen, de ecologische KRW-doelen vast van de regionale oppervlaktewaterlichamen. Het Regionaal Waterprogramma is in beginsel alleen voor de provincie bindend. Enige uitzonderingen zijn de ecologische KRW-doelen van de oppervlaktewaterlichamen, die bindend zijn voor de waterschappen."

- In alle beheerplannen, behalve die voor Eilandspolder, wordt vermeld in de tekst over het coalitieakkoord uit 2021 dat het desbetreffende kabinet inmiddels gevallen is.
- In figuur 1 in het beheerplan voor Polder Westzaan is het blokje van habitatype kranwierwateren niet meer dikomrand, omdat dit habitatype niet voorkomt in Polder Westzaan.